RABHADH

Ní mór duit an páipéar ceiste seo iomlán a thabhairt ar ais le do fhreagarleabhar ag deireadh an scrúdaithe, nó caillfear marcanna.

Scríobh d'Uimhir Scrúdaithe anseo ⇒

AN ROINN OIDEACHAIS AGUS EOLAÍOCHTA

SCRÚDÚ NA h-ARDTEISTIMÉIREACHTA, 2002

DÉ CÉADAOIN, 19 MEITHEAMH 2002, MAIDIN 9.30 – 12.00

EACNAMAÍOCHT TALMHAÍOCHTA - GNÁTHLEIBHÉAL

(320 Marc)

Freagair **cúigdéag** ceist as Roinn I agus **ceithre** cheist as Roinn II. Níor cheart duit níos mó ná uair an chloig a chaitheamh le Roinn I.

ROINN I (120 marc)

Freagair **cúigdéag** ceist.
Scríobh na freagraí sna spásanna cuí.
Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc.

ROINN II (200 marc)

Ceithre cheist le freagairt id fhreagarleabha(i)r.
Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc (50 marc).

NÁ DÉAN DEARMAD AN PÁIPÉAR SEO A THABHAIRT AR AIS LE DO FHREAGARLEABHA(I)R AG DEIREADH AN SCRÚDAITHE.

ROINN I (120 marc)

Freagair **cúigdéag** ceist.
Scríobh na freagraí sna spásanna cuí.
Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc.

1. "Is leis an ngnáthfheirmeoir féin in Éirinn an chuid is mó de na hacmhainní a úsáideann sé/sí." Tabhair sampla **amháin**.

____

____

2. Cén sainmhíniú atá ar fheirmeoir sa Daonáireamh?

____

____

3. Luaigh difríocht mór **AMHÁIN** idir úsáid na talún in Éirinn agus ar mhórthír na hEorpa.

____

4. Ainmnigh an **DÁ** fhiontar is tábhachtaí i dtalmhaíocht na hÉireann i dtéarmaí Mórtháirgeacht Talmhaíochta.

(a)____________________ (b)____________________

5. Déantar ______________% den aschur mairteola a easportáil.

6. Ainmnigh an eagraíocht a dhéanann comhordú ar chomharchumainn thalmhaíochta in Éirinn.

____

7. Sainmhínigh Táirge Teorannach Ioncaim (MRP).

____

8. Conas a bhíonn tionchar ag ardú ar chostas táirgeachta tráchtearra ar chuar soláthair an tráchtearra sin?

____

9. Déan idirdhealú idir *an t-éileamh* ar bhia agus *an gá* atá le bia.

____

10. Ainmnigh an cóimheas a thaispeánann an tionchar a bhíonn ar éileamh de bharr athrú ar fhíorioncam.

____

11. Cad é an difríocht idir phraghas ainmniúil talún agus fíorphraghas talún?

____

____

12. Is é an sainmhíniú a dhéantar ar *chóimheas leachtachta feirme* ná cóimheas sócmhainní_________ le fiachais_________.

13. Luaigh an **DÁ** chatagóir eolais is gá chun plean feirme a tháirgeadh.

(a)__________________________________ (b)__________________________________

14. Cad é an phríomh dhifríocht idir iasacht pearsanta agus iasacht fruilcheannaigh?

____

____

15. Conas a dhéantar fás ar an ngeilleagar náisiúnta a thomhas?

____

____

16. Cén fáth nach leor ioncam ó fheirmeoireacht a thuilleadh mar thomhas sásúil ar stádas eacnamaíoch mhórán feirmeoirí?

____

____

17. Tá dhá phríomhfheidhm ag Státseirbhísigh sa phróiseas chun polasaí talmhaíochta a bheartú. Ainmnigh **ceann amháin** díobh.

____

18. Cé hiad na "feirmeoirí a bhfuil poitéinseal inmharthanachta acu"?

____

____

19. Tá mórán eisceachtaí i gcóras taca praghsanna ginearálta CAP. Ainmnigh **DHÁ** cheann díobh.

(a)__________________________________ (b)__________________________________

20. Déan cur síos ar mhíbhuntáiste mór **amháin** a bhaineann le polasaí chúnamh bia chun cabhrú le tíortha i mbéal forbartha.

____

____

Ná déan dearmad an páipéar seo a thabhairt ar ais le do fhreagarleabha(i)r ag deireadh an scrúdaithe.

ROINN II (200 marc)

Freagair **ceithre** cheist.
Scríobh na freagraí don roinn seo i do leabhar freagraí.
Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc (50 marc).

1. Tá geilleagar náisiúnta na hÉireann roinnte i dtrí mhór-earnáil A, B agus C. Bhí Olltáirgeacht Intíre (GDP) gach earnáil i 1999 mar seo a leanas:

	€ billiún	**% den iomlán**
A	29.8	38.3
B	3.3	4.2
C	44.7	57.5
Iomlán	**77.8**	**100.0**

(i) Ainmnigh na **TRÍ** earnáil.

(ii) Tá comhréir gach earnáil ag athrú le himeacht ama. Abair cén earnáil atá ag cúlú, cén ceann atá ag fás agus cé acu atá réasúnta seasmhach.

(iii) Ní thugann foroinnt an gheilleagair i dtrí earnáil pictiúr iomlán de thábhacht earnáil na talmhaíochta. Mínigh cén fáth.

[50 marc]

2. (i) Cad iad comhpháirteanna Foirmiú Caipitil san fheirmeoireacht?

(ii) Déan idirdhealú idir **Mórfhoirmiú Caipitil** agus **Glanfhoirmiú Caipitil**.

(iii) Déantar Foirmiú Caipitil san fheirmeoireacht a mhaoiniú as trí fhoinse. Abair cad iad na **TRÍ** foinsí.

(iv) Cén Cuntas Feirme ina bhfaighfeá eolas ar stoc caipitil feirme?

[50 marc]

3. (i) Ó'n sceidil éilimh agus soláthair seo a leanas do bharr (crop) áirithe, tarraing an léaráid i do leabhar freagraí, agus cuir lipéad soiléir ar na haiseanna agus ar na cuair éilimh agus soláthair.

Praghas (€ an tonna)	**Éileamh** (tonna)	**Soláthar** (tonna)
15	500,000	150,000
20	400,000	300,000
25	300,000	450,000
30	200,000	600,000
35	100,000	750,000

(ii) Cé mhéad ioncam a gheobhadh feirmeoirí ar an mbarr ar mhargadh saor?

(iii) Dá socródh an Rialtas, i gcás gur mhian leis fáltais feirmeoirí a mhéadú, praghas ráthaithe €24 an tonna, cé mhéad ioncam a gheobhadh feirmeoirí **agus** cén farasbarr a d'fhágfaí ag an Rialtas?

[50 marc]

4. Agus na sonraí cuntais feirme seo a leanas agat do ghnáthfheirm déiríochta in Éirinn:

			€
Díolacháin lúide ceannacháin:	(i)	bainne	66,000
	(ii)	beostoc	30,000
	(iii)	barraí	4,000
Athruithe ar fhardail			- 5,000
Tomhaltas an tí			1,500
Costais athraitheacha			36,000
Costais sheasta:	(i)	Dímheas	3,000
	(ii)	Eile	24,000

Ríomh: (i) Aschur na Feirme

(ii) Mórchorrlach na Feirme

(iii) Ioncam Teaghlaigh na Feirme

[50 marc]

5. Tá súil ag feirmeoir, atá ag beartú breis talún a cheannach, an t-airgead is gá a fháil ar iasacht.

(i) Mínigh conas is dócha a shocróidh an bainisteoir bainc an tsuim airgid a d'fhéadfadh an feirmeoir a fháil ar iasacht.

(ii) I gcás go mbeadh deacracht ag an bhfeirmeoir leis na haisíocaíochtaí ar an talamh, mínigh **TRÍ** roghanna a bheadh aige/aici.

[50 marc]

6.

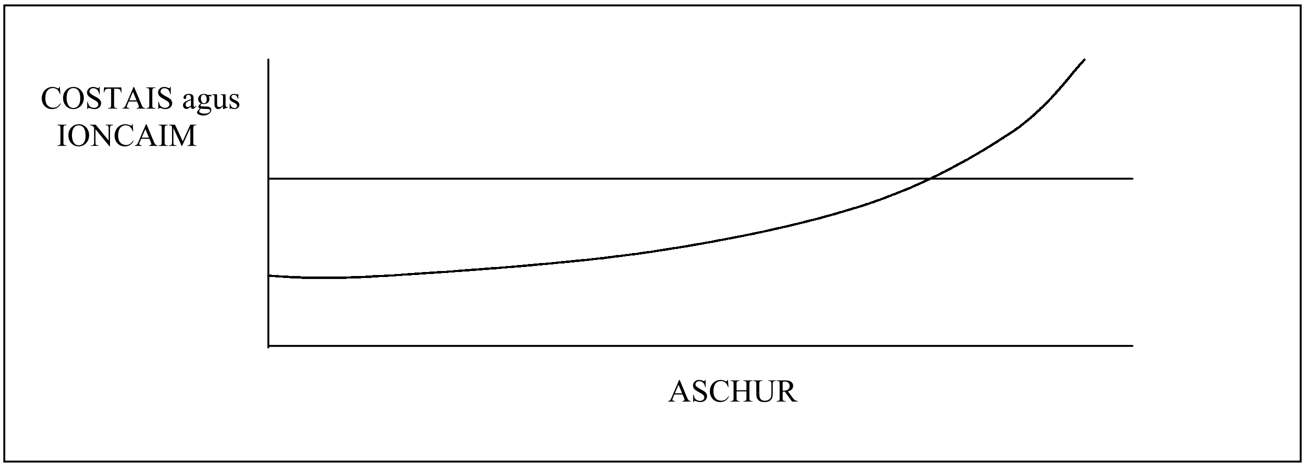

(i) Mínigh (a) costas imeallach
(b) ioncam imeallach.

(ii) Cóipeáil an léaráid thuas i do leabhar freagraí, líon isteach na lipéid atá ar iarraidh, agus sainaithin an leibhéal táirgeachta is brabúsaí, (Q).

(iii) Mínigh cén fáth a mbeadh an brabús níos lú dá mbeadh an táirgeacht os cionn nó faoi bhun an leibhéil seo (Q).

[50 marc]

Ná déan dearmad an páipéar seo a thabhairt ar ais le do fhreagarleabha(i)r ag deireadh an scrúdaithe.